

Za všetko môže vydra

Erika Urbanová, výtvarníčka, kynologička, milovníčka prírody a všetkého živého, pripravuje svoju prvú výstavu s poľovníckou tematikou.

FASCINÁCIA ŽIVOČÍŠNOU RÍŠOU

Kedy ste začali kresliť a maľovať?

Ako malá som pobehovala po dome s pastelkami v rukách a kreslila na všetko, na čo sa dalo. Moji rodičia boli skutočne zhovievaví a veľmi ma podporovali. Zakaždým, keď som k nim dobehla s novou kresbičkou, venovali jej takú pozornosť, akoby šlo o dielo Michelangela. Časom sa u mňa kreslenie posunu-

Kombináciou materiálov, rôznymi technikami a postupmi vzniká „život na papieri“.

lo do úzadia a vrátila som sa k nemu až v roku 1999 ako stredoškolačka. Maturitnú prácu som robila na tému Rozšírenie a ochrana ohrozenej vydry riečnej v Ipeľskej kotline. A práve prvá realistická kresba tejto roztomilej šelmičky odštartovala moje pôsobenie v umeleckej oblasti a zaradila ma medzi výtvarníkov stvárnajúcich v prevažnej miere zvieratá a ich život.

Za všetko teda môže vydra?

Presne tak. Asi som mala v živote šťastie na ľudí, ktorí moje kroky v tejto oblasti priamo či nepriamo ovplyvnili. Počas štúdií na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici, kde som študovala odbor Krajinná ekológia, mi osud privial do života ďalšiu spriaznenú dušu – môjho manžela. Ako zanieteny zoológ, ekológ a ochranca prírody mi poskytol bránu do sveta národných par-

kov, chránených živočíchov, programov záchran. Aj vďaka nemu som pochopila, že tí, ktorí poskytujú domov divokým zvieratám, nakŕmia ich a skrotia, ich majú radi. Ale tí, ktorí rešpektujú ich divokú povahu a pomôžu im žiť slobodný život v prirodzenom prostredí, ich milujú najviac.

Výtvarné nadanie musí človek dostať do vienka od sudíciek alebo zdediť po predkoch. Ako to bolo vo vašom prípade?

Pokiaľ viem, profesionálneho umelca sme v rodine nikdy nemali, no moja stará mama bola v celej dedine známa tým, že krásne kreslila a jej ilustrácie vyhľadávali ľudia zo širokého okolia. Jej práce by som zaradila do kategórie insitného umenia. Môj otec má zase talent na technické kreslenie, takže sa to geneticky všetko správne „premiešalo“.

Pochádzate z juhu stredného Slovenska, od Veľkého Krtíša.

Inšpiruje vás tento kraj pri tvorbe?

Rozhodne áno. Moja rodná obec Čebovce leží v malebnom prostredí na rozhraní Krupinskej planiny a Ipeľskej kotliny. Príroda sopečnej Krupinskej planiny s hlbokými kaňonovitými údoliami, so strmými svahmi, na ktorých sa rozprestierajú listnaté lesy s množstvom zveri, lesostepné enklávy i rôzne skalné útvary, je nádherná. Svojské a osobitné čaro má aj rovinatá kotlina s poľami, remízkami a najmä vodnými nádržami, priťahujúcimi množstvo vtáctva. Nuž a k môjmu rodnému kraju neodmysliteľne patria aj vinice a ich svojrázny živočíšny svet. Ako lokálpatriot musím povedať, že nepoznám krajší kút.

Stvárnovanie živočíchov je veľmi náročné. Čo vás priviedlo k tomu, že sa v prevažnej miere venujete motívom zvierat?

Už od malička som vďaka rodičom spoznávala rozmanitosť nášho kraja, jeho pestrú flóru a faunu. Práve živočíšna ríša ma najviac fascinovala. Moje pozorovania, štúdie, vnímanie i chápanie tohto sveta sa vždy premietli na papier. Jednodu-

Porto je člen rodiny a Erike otvoril dvere do sveta kynológie.

ché skice jazvecov, líšok, oslivo farebných včelárikov či potápajúcich sa chochlačiek neskôr oživali vo forme kresieb a malieb v mojej detskej izbe. Kým kamarátky snivali o profesii kaderničky alebo speváčky, ja som túžila byť ošetrovateľkou v zoolologickej záhrade či zooloგიčkou zachraňujúcou ohrozené druhy zvierat na našej planéte.

Ktorú techniku používate najradšej?

Svoje diela zhotovujem grafitovými ceruzkami, tyčinkami, na väč-

O jej diela prejavujú záujem aj poľovníci.

ších plochách uhlíkmi. Farebné sa tvoria špeciálnymi farebnými tužkami, suchým pastelom, kriedou, akvarelovými, akrylovými alebo olejovými farbami. Každý portrét je vytvorený kombináciou týchto materiálov a rôznymi postupmi a technikami, ktoré som rokmi zdokonaľovala. Grafitová ceruza je mi najbližšia, práve ona umožňuje vytvoriť prepracovaný detail. Po-

HORIDO
 VÝCVIKOVÁ ŠKOLA
 POLOVNÝCH PLEMEN

ponúka

Výcvik základnej poslušnosti

Príprava psov na poľovné skúšky

Výcvikové dni a vikendy

Semináre

Predvedenie psov na skúškach

Poradenstvo

WWW.POLOVNIK.COM

Jaro Kučík
 0903 246 742
 jarekucik@gmail.com

sledný rok som si veľmi obľúbila aj suchý pastel, ktorý ma fascinuje svojou jemnosťou.

Neodmysliteľnou súčasťou vašej tvorby sú poľovné plemená psov. Venujete sa kynológii?

Nápad portrétovať psy prišiel spontánne. Do môjho života vstúpil Porto, ebenovočierny predstaviteľ labradorského retrievera. Stal sa nielen ďalším členom našej rodiny, spoločníkom môjho manžela a kamarátom našich 8-ročných dvojčiat, ale aj mojou neoddeliteľnou súčasťou, spriaznenou dušou, verným priateľom, partnerom a ochrancom. Počas jeho výcviku som vhupla do sveta kynológie a spoznala mnoho úžasných ľudí, s ktorými sme v roku 2009 založili Kynologický klub Dog&Wolf. Inštinktívne som vedela, že som našla presne to, čo som dlho hľadala. S týmito zvieratami cítim zvláštnu spriaznenosť. Stotožňujem sa s nimi, poznávam ich, snažím sa im porozumieť a veľmi ma priťahuje myšlienka zachytiť ich osobnosť a prejav. Tak vznikli prvé portréty, prišli prvé objednávky...

Ktoré plemeno je najfotogenickejšie, inými slovami, ktoré sa najlepšie kreslí?

Ťažko povedať. Rovnako sa nemôžem jednoznačne vyjadriť, či sú pre mňa jednoduchšie portréty batoliat s hebkou ružovou pleťou a zatiaľ s minimom charakteristických črt, alebo ušľachtilé vrásky našich starých mám. Každý portretovaný objekt je špecifický a ani medzi psami niet plemena, ktoré by som upred-

Všetky portréty vznikajú podľa fotografickej predlohy.

„Základom úspechu pri portréte sú detailne vypracované črty tváre.“

Každá práca je originál a je vysoko detailovaná.

nostňovala či odmietala. Pri realistickej tvorbe, ktorej sa venujem, existuje len časovo a technicky náročnejší portrét.

Tvoríte podľa predlohy alebo podľa živého modelu?

Všetky portréty vznikajú podľa fotografickej predlohy. To znamená,

že čím kvalitnejší záber, tým lepší a výstižnejší portrét. Moje kresby sú vysoko detailované, preto vždy privítam snímky v originálnej veľkosti a bez akýchkoľvek grafických úprav. Základom úspechu pri portréte sú detailne vypracované črty tváre. Najlepšie sú fotografie zachytávajúce priamo tvár, ktorá reprezentuje charakter a osobnosť portretovaného objektu.

Je v našich končinách záujem o portréty?

Napriek stúpajúcej prevahe a obľube fotografie kreslenie stále ostáva jedným z najlepších spôsobov, ako priamo vyjadriť pocity a poznatky. Zachytáva moment plynúceho času, preto sú portréty v širokej

Vtáčie perie sa kreslí oveľa ťažšie ako srst' cicavcov.

verejnosti vyhľadované ako originálne darčeky. Portréty domácich miláčikov patria v zahraničí k obľúbeným a cenným artefaktom, v posledných rokoch sa tento trend udomácňuje i v našich podmienkach. Pre poľovnícku alebo kynologickú verejnosť je v súčasnosti výsadou vlastniť portrét svojho štvornohého priateľa a spoločníka. Možno aj preto sa moje kresby postupne dostali za hranice nášho územia do susedných štátov, ale napríklad aj do kanadského Toronta či austrálskeho Darwinu.

Zaznamenávajú teda úspechy aj v zahraničí...

Komunikujem s mnohými zahraničnými umelcami, ktorí sa na mňa obracajú so žiadosťou o spoluprácu alebo ma zahrňujú cennými nápadiami a radami. V roku 2010 ma z argentínskej Córdoby oslovili autori publikácie *La estética y el Arte Contemporaneo II*, či súhlasím so zaradením môjho diela Muška do tejto knihy. Bola to pre mňa nesmierna pocta a česť.

Považujete sa za profesionálnu výtvarníčku?

Profesionál je spravidla ten, kto sa na výtvarnú dráhu pripravoval odborným štúdiom, teda volil si svoju profesiu, povolanie. Ja som laik a večný samouk. Nikdy ma nikto neučil kresliť ani maľovať. Presedela som hodiny nad učebnicami v knižniciach, kde som si robila poznámky o maliarskych technikách a materiáloch. Strávila som mesiace, ba až roky detailným študovaním diel zahraničných autorov, ktorí sú pre mňa obrovským vzorom a ženú ma vpred. Dnes už viem, že je dôležité vyjadriť seba samého prostredníctvom tvorby v rámci imaginácie, vizualizácie a kreativity. Hrdo sa hlásim k titulu amatér, lebo moje štúdium, prebdené noci a desiatky hodín skúmania a hľadania sa ešte vôbec neskončili. Naopak, každou kresbou sa učím a posúvam vpred a živím v sebe nádej, že moje práce budú v ľudoch naďalej zanechávať príjemné pocity a spôsobovať im radosť.

Erika Urbanová v súčasnosti pracuje na kolekcii portrétov psov všetkých plemien.

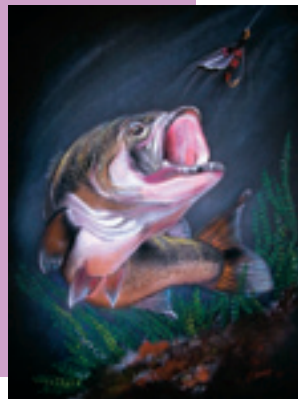
Vystudovali ste Strednú lesnícku školu v Banskej Štiavnici, napriek tomu nepoľujete. Aký máte vzťah k poľovníctvu?

Na tejto škole všetko vonia lesníctvom a poľovníctvom, človeka to doslova obklopuje. Veľa mi dali naši pedagógovia a mnohé odborné predmety, veľa som sa naučila počas praxí a cvičení, množstvo poznatkov sa na mňa nalepilo od kamarátov, ktorých mám v poľovníckej komunite neúrekom. Hoci nikto z mojej rodiny sa tejto záľu-

MONOGRAFIE I ZBORNÍKY

Zlatá kniha Hontu

Erika Urbanová sa narodila v roku 1980 vo Veľkom Krťši, spolu s rodinou žije v Sliachi (okr. Zvolen). Patrí k predstaviteľom realistického umenia, venuje sa najmä portrétom zvierat a ľudí, výnimočne krajinomaľbe. Jej ilustrácie sa objavili vo viacerých knižných publikáciách, napríklad v monografiách obcí Pliešovce, Bacúch, Nemecká, Predajná, ale aj v zborníku Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku, bulletine Vydra či najnovšie v Zlatej knihe Hontu a monografii o vydre riečnej na Slovensku (*Eurasian otter in Slovakia*).

be nevenuje, dodnes milujem atmosféru Svätohubertských poľovníckych dní, ktoré pravidelne navštevujem a zakaždým spomínam na krásne štyri roky praxe v lesníckej uniforme, strávené práve v poľovníckom kaštieli vo Svätom Antone.

Kde sa môže poľovnícka verejnosť oboznámiť s vašou tvorbou?

V Múzeu vo Svätom Antone tento rok chystám svoju prvú výstavu s poľovníckou tematikou. Budúci rok plánujeme odštartovať putovnú výstavu po mnohých slovenských mestách, ktorá bude inštalovaná prevažne v prírodovedných múzeách.

Váš zatiaľ nesplnený umelecký sen?

Tých snov je niekoľko. Okrem iného pracujem na kolekcii portrétov psov všetkých plemien a pevne verím, že sa mi ich podarí skompletizovať a vydať akúsi atypickú zbierku.

Text: Marianna Rajská, fotografie: archív Eriky Urbanovej

